

ПОКАЗАЛЕЦ
на
радио рубрики, излъчени по Българско национално радио в рамките на проект
„Популяризиране на устойчивото ползване на билките в България“

No	Тема	Име на рубриката	Анотация	Автор	Радиостанция
1	За проекта и кампанията по БНР	За Проекта и радиокампанията за устойчиво ползване на лечебните растения по БНР	Светлана Аладжем, Координатор на Проекта разказва за целите и основните послания.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
2	За проекта и кампанията по БНР	Цели и дейности на проект „Популяризиране на устойчиво ползване на билките в България“.	България е на едно от първите места в света по износ на билки. Как обаче да опазим богатството си от лечебни растения като при това извличаме полза от тях?	Елена Крушкова	Радио Пловдив
No	Тема	Име на рубриката	Анотация	Автор	Радиостанция
3	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	13 са най-търгуваните билки в Пловдивско през 2015 година	Димитър Димитров, Директор на Дирекция „Превантивна дейност“ в РИОСВ Пловдив представя обобщение от подадените от билкозаготвителите отчети за 2015 г. Според данните на 68-те изкупвателни пункта в Пловдивска област, най-търгувани са 13 вида билки като основна тенденция е разширяването на култивираното отглеждане на лечебни растения. Радослав Кошински, съсобственик на изкупвателен пункт в Куклен, говори за значението на контрола върху ползването на билки.	Неда Велкова	Радио Пловдив

4	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Блатно кокиче	Блатното кокиче е лековитото растение, прославило България по света със съдържащия се в него галантамин, който е изключително ценен за фармацевта и медицината, разказа магистър-фармацевт Диана Карчева. За опазването на вида говорят Мария Михайлова, главен експерт в РИОСВ, Пловдив и Румяна Янева, старши експерт по екология, в община Първомай.	Антония Попова	Радио Пловдив
5	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Блатно кокиче	Кои са находищата на блатно кокиче на територията на Регионалната инспекция по околната среда и водите, Хасково и как се опазват те? Защо нивалинът, добиван от блатно кокиче, е един от най-ценните фитопродукти? Отговори дават специалистите: инж. Любомир Дайковски, Директор на Дирекция "Превантивна дейност", в РИОСВ, Хасково; Любомир Пировски, магистър-фармацевт и технолог на галенови фитопродукти и Ана Грозева, експерт по екология в община Стралджа.	Мила Маринова	Радио Стара Загора
6	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Годишни отчети на билкозаготвителните пунктове	В началото на всяка календарна година собствениците на билкозаготвителни пунктове подават отчети в регионалните инспекции по околна среда и води за количествата изкупени билки. Съгласно Закона за лечебните растения регионалните инспекции следят за опазването на находищата от диворастящи лечебни растения. В РИОСВ Шумен има регистриран най-голям брой билкозаготвители в цялата страна – общо 167. За събраните и изкупени количества билки през 2014 г. разказва Деян Спасов - експерт от Направление „Биологично разнообразие и защитени територии“ в РИОСВ Шумен.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

7	Опазване на лечебните растения	Изисквания към билкозаготвителните пунктове, Наредба 5	С Наредба към Закона за лечебните растения се регламентират изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, обектите, условията и редът в тях. Георги Желев, билкозаготвител от село Ягодово, Пловдивско говори за това как организира и осъществява дейността по изкупуване, първична обработка и съхранение на билки.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
8	Опазване на лечебните растения	Мурсалски чай	Успешният пример за култивиране на мурсалски чай на Любен Ушев, фермер и производител на разсади от Смолян, доказва, че отглеждането на лечебни растения може да допринесе за тяхното опазване в дивата природа. Ползите за индустрията също са големи, тъй като култивираните растения по нищо не отстъпват на диворастящите си събратя.	Мария Стефанова	Радио Стара Загора
9	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	На територията на РИОСВ Русе са регистрирани 124 действащи билкозаготвителни пункта	На територията на РИОСВ Русе, където попадат областите Русе, Разград и Силистра, има регистрирани 124 действащи билкозаготвителни пункта. Почти във всяко населено място има пункт. Анелия Николова, директор на дирекция „Превантивна дейност“, казва, че всяка община трябва да има раздел „лечебни растения“ в програмата си за опазване на околната среда и водите и да прави редовни проучвания на видовете лечебни растения и ресурсите от тях на своите територии.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
10	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Ползване на видове под специален режим в област Стара Загора.	На територията на област Стара Загора са организирани над 40 пункта за изкупуване на билки. Най-разпространени са шипка, липа, глог, лайка, девесил, бръшлян и др. Има обаче и други видове, които се срещат по-рядко. Кои са те и какви мерки за опазването им се прилагат ще научите от Женя Мочева, старши експерт „Биологично разнообразие, защитени видове, територии и зони“ в РИОСВ Стара Загора.	Нели Ангелова	Радио Стара Загора

11	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Ползване на лечебни растения под специален режим в пловдивска област.	35 вида лечебни растения са под специален режим на опазване и ползване, защото се срещат по-рядко и са с ограничени ресурси. Събирането им за стопански цели става съгласно изискванията на Закона за лечебните растения. Кой видове под специален режим са разрешени за събиране на територията на пловдивска област, обяснява Димитър Димитров, директор на Дирекция „Превантивна дейност“ в РИОСВ Пловдив.	Паолина Иванова	Радио Пловдив
12	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Правила за опазване на растенията, позволени само за лично ползване.	Някои лечебни растения имат нужда от специална закрила заради ограничените ресурси на техните естествени местобитания. Те могат да се събират само за лично ползване, т.е. от 1 до 10 килограма на ден. За правилата говорят Димитрина Ботева, експерт по лечебни растения и Даниела Кубинска, кмет на село Мугла.	Паолина Иванова	Радио Пловдив
13	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Размножаване на лечебните растения „ин-витро“.	Доц. Марина Станилова от БАН разказва как може да се преодолее трудното и бавно размножаване на редките растения. Учените могат бързо да размножат генотипи, които са с високо съдържание на активни вещества и да създадат посадъчен материал за култивирано отглеждане, с високо съдържание на търсените биологично активни вещества.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
14	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Редки и защитени видове лечебни растения.	„Ние дори не се замисляме колко често използваме лечебните растения в ежедневието си. От част от тях са останали единични бройки в дивата природа. Заедно със засиления контрол, най-добрият начин да запазим тези видове е тяхното култивиране.“ - категорична е доц. Люба Евстатиева – специалист по лечебни растения в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН.	Анелия Иванова	Програма Хоризонт

15	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Ресурсна оценка на запасите от коприва, шипка и синя хвойна в ловешко.	През лятото и есента на 2014 г., в рамките на проект на Фондация „Информация и природозащита“, финансиран от Българо-Швейцарската програма за сътрудничество бе направена оценка на запасите от коприва, шипка, синя хвойна и лечебна иглика в общините Ловеч, Априлци, Севлиево и Троян. Резултатите представят експертът по биоразнообразие - Чавдар Гусев, и екологът на община Троян - Таня Рогачева.	Радостина Билярска	Програма Хоризонт
16	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Сертифициране на устойчиво управление и събиране на диворастящи растения.	Натискът върху потенциално уязвими видове лечебни растения в дивата природа може да застраши както тях, така и поминъка на събирачите, които са от най-бедните социални групи. Затова в Европа и света се насърчава сертифициране на предприемачите и продуктите им. Бъртян Отенс, експерт към швейцарската Фондация FairWild, разказва за единствената международна система от принципи и критерии за устойчиво и справедливо ползване и търговия на диворастящи лечебни растения, създадена от Фондацията пред 2008 г.	Десислава Крачолова	Радио Стара Загора
17	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Силиврякът - защитените територии опазват редки лечебни растения като Орфеевото цвете	Видовете лечебни растения, които са застрашени от изчезване, се нуждаят от защита. Едно от тях е Орфеевото цвете, наричано още Родопски силивряк, Родопска хаберлея, Китара, Безсмъртнице, Шапива билка е преживяло ледниковия период на земята. Марин Пенков, преработвател на билки, който произвежда екстракти и хранителни добавки от тях, говори за работата си с това рядко растение.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
18	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Събиране на билки за лично ползване.	Събирането на билки е вековна традиция у нас. Наред със стотиците хиляди, за които това е поминък, други може би милион туристи, събират за лични нужди. Много от лечебните растения са редки и защитени. Някои са отровни. Ако не ги познават добре, любителите събирачи, вместо да си помогнат, могат да си навредят. Събеседници са: Стойчо Щърбов, събирач от Сандански и Васил Дамянов, фитотерапевт от Стара Загора.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

19	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Хвойна - оценка на находището от синя хвойна на границата между общините Троян и Севлиево	Законът за лечебните растения изисква провеждането на ресурсни оценки на находищата. Това е особено важно за видове с голямо стопанско значение или такива, които са застрашени и се нуждаят от специални мерки за опазване. Васил Петров – експерт към Фондация „Информация и природозащита“ разказва за оценката на находищата от синя хвойна на границата между две общини – Троян и Севлиево, проведена през 2015 г. Красимир Костов, който изкупува плод от хвойна в региона, говори за работата си със събирачите.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
20	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Хербариумите - ползи за опазване на лечебните растения	Хербариуми има към всички ботанически звена по света. В нашата страна големи хербариуми има в Института по ботаника на БАН, в биологическия факултет на СУ „Кл. Охридски“, в Пловдивския аграрен университет. Те са необходими все повече и на билкозаготвителите, за да не се събират неподходящи видове. По този начин билките ще бъдат с по-добра цена, а лечебните растения в природата няма да бъдат похабявани. Проф. Димитър Димитров от Националния природонаучен музей обяснява как се прави хербариум. Един от билкозаготвителите, които имат хербариум от около 100 лечебни растения, е Димитър Боршуков. Това са билките, с които основно работи.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
21	Опазване на находищата на лечебни растения у нас	Черната боровинка – лечебен плод, стопански значимо растение и ценен природен ресурс	Едни от най-богатите находища на черна боровинка у нас са на територията на Национален парк „Централен Балкан“. Гергана Станева, главен експерт в Дирекцията, обяснява как осъществяват контрол върху събирането на плодовете на територията на парка. Галина Ненова, билкозаготвител, в района на Карлово, изкупува около 10 тона боровинки всяка година.	Дияна Абрашева	Радио Стара Загора

No	Тема	Име на рубриката	Анотация	Автор	Радиостанция
22	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Албум на лечебните растения	Събирането на билки е сложна дейност, изискваща много познания. Доц. Димчо Захариев, от Шуменския Университет, представя Албумът на лечебните растения в България като ценно помагало за всички, които разчитат за препитанието си на билките. От него ще научат как се събират листа, стръкове, цветове, корени, по кое време от годината, в коя фаза от развитието на растенията и с за какво да ги ползват. Ангелина Мавродиева, дългогодишен билкозагответел в РКС Смолян, говори за важността на тези познания.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
23	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бабини зъби (трабузан) - стрък	Лечебното растение бабини зъби в България има два пъти по-високо съдържание на ценното биологично активно вещество протодиоксин, в сравнение с растенията от други части на света. Затова и търсенето му е голямо. У нас се преработват средно годишно около 100-150 тона билки от бабини зъби. Валентин Русев, собственик на пункт за изкупуване на билки в Казанлък и доц. Нели Грозев, ботаник от Тракийски университет в Стара Загора говорят за правилата за събиране и първична преработка на билката, както и за полезните ѝ свойства и значение за фармацията.	Ангелина Петкова	Радио Стара Загора
24	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Блатен тъжник - стрък	Билката, която лекува 40 болести - така е познат блатният тъжник. Той е естественият аспириин. Васил Попов, управител на фирма за производство и дистрибуция на хранителни добавки на билкова основа, изкупува блатен тъжник от района на етрополския Балкан. Той дава съвети за правилното събиране на билката.	Радостина Билярска	Програма Хоризонт

25	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Блатно кокиче - стрък	Блатното кокиче е особено ценно като незаменима суровина за българския лечебен препарат нивалин, който и до днес е единственият признат препарат за лечение на полиомиелит. Един от начините за опазване на естествените му находища е отдаването им на концесия. Събеседници са: Десислава Димова, експерт-юрист, в дирекция "Инвестиции и управление на собствеността", на Министерството на земеделието и храните и Благовест Младенов, арендатор на насаждение на блатно кокиче, край гр. Приморско, обл. Бургас.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
26	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бреза - кори	Върба, бреза, бук, ясен, бъз, леска, дрян, липа - това са част от популярните видове, чиито кори се ползват за лечебни цели, преработени и пакетирани за приготвяне на чай или вложени във фармацевтични продукти. Събеседници са Спас Шарков, билкопроизводител и Димитър Илиев, собственик на голяма фирма за изкупуване и преработка на билки.	Паолина Иванова	Радио Пловдив
27	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бръшлян - лист	От стотици години хората се уповават на лечебната сила на бръшляна. Доц. Д-р Иванка Димитрова от Пловдивския Университет говори за лечебните съставки в бръшляна и правилното му ползване. Веселина Димитрова, която работи в билкова аптека от дълги години, говори за приложението му във фармацията като основна съставка в сиропите за кашлица и в някои козметични препарати.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
28	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бъзак (тревист бъз, бъзовлек) - плод и бъз (черен бъз, свирчовина) - цвят, плод	Бъзът е добре познато и непретенциозно растение, разпространено в цялата страна. У нас са разпространени три вида бъз: черен, червен и храстовиден, наречен още бъзак. За лечебни цели се използват само дървесният черен бъз и храстовидният бъзак. Янка Хранова, която има билкозасготвителен пункт в Брезник, разказа за опита си. Оскан Тасимов, молекулярен биолог, докторант по биохимия в Медицински университет - Варна, разкрива полезното му действие върху човешкия организъм.	Васка Начкова	Програма Хоризонт

29	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бяла върба - кора	<p>Всички части от бялата върба съдържат салицил, но концентрацията на това вещество е най-висока в кората. Не се допуска събиране на кора от стволове и дебели клони, а повторно събиране в същото находище може да става едва след 2-3 години. Най-подходящи за тази цел са дървета, които са в плановете на общините и горските стопанства за сечища. Ползите от билката разкрива Любомир Пировски, магистър-фармацевт, н.с. първа степен.</p>	Теодора Иванова	Радио Стара Загора
30	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бял бор - връхчета	<p>Връхчетата от бял бор се събират заради високото съдържание на етерично масло. Ангелина Мавродиева, дългогодишен билкозаготвитель в РКС Смолян, разказва за заготвянето на тази билка. Антон Лазаров, технолог в компания, която преработва билки в чайове, говори за полезните ѝ свойства.</p>	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
31	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бял имел - стрък, лист	<p>Белият имел се среща в цялата страна, като по-големи са запасите в Източна България, особено по черноморското крайбрежие. В старите билкарски книги се среща с народните имена гръмотевична метла, магьоснически знак, дърво от Божия кръст. Според доц. Герасим Китанов, от Катедрата по фармакогнозия на МУ-Пловдив, белият имел е вечнозелен полупаразит. Доц. Койчо Коев, преподавател в катедра „Ботаника“ на ПУ „Паисий Хилендарски“ говори за полезните вещества и приложението му, а Спас Шарков, билкозаготвитель за правилата на събиране и съхранение, за качествата на суровината, търсенето и предлагането.</p>	Елена Крушкова	Радио Пловдив

32	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Бял равнец - стрък, цвят	<p>Белият равнец е едно от най-разпространените лечебни растения. Използва се целият стрък, свеж или изсушен, под формата на запарка или тинктура, в мехлем или като кулинарна подправка. От стръковете се извлича етерично масло, което се използва във фармацията. Доц. д-р Койчо Коев от ПУ „Паийсий Хилендарски е консултант на множество фирми и обучава берачите за правилата за събиране на билките от вида. Доц. Илияна Янева, фармаколог от Националния център по обществено здраве и анализи и Иван Бакалски, билкозагответел, разказват за своя опит с белия равнец.</p>	Гергана Хрисчева	Програма Хоризонт
33	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Глог (червен) - цвят, плод	<p>За глогът, който е много търсена билка и с добра цена, говорят доц. Койчо Коев, преподавател в Пловдивския университет, Марийка Петкова – билкозагответел от Кубрат и Иван Иванов, собственик на цех за замразяване и сушене на диви плодове, от Белоградчик.</p>	Васка Начкова	Програма Хоризонт
34	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Глухарче (жълтиче, радика) - корен, стрък, листа	<p>Глухарчето или радиката, както е другото му име, съдържа изключително ценни вещества за човешкия организъм. За полезните активни вещества на глухарчето, за начините на събиране, сушене и съхранение, за неговата стойност като източник на допълнителни доходи говорят фармацевтът Мая Йотова и събирачът Гюнер Ахмедов, от с. Върбица, Шуменско.</p>	Васка Начкова	Програма Хоризонт
35	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Гръмотрън - корен, стрък	<p>Гръмотрънът се използва в медицината без аналог, заради диуретичните му и бактерицидни свойства. Находищата на гръмотрън са застрашени. Най-лековит е и носи приходи, когато се събира, обработва и съхранява по правилата, разказват: Койчо Коев, от ПУ „Паисий Хилендарски“, Спас Шарков - билкопроизводител от Пазарджик и Емил Елмазов, лечител и собственик на фирма за производство на етерични масла.</p>	Веселина Пеева	Радио Пловдив

36	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Дрян - плод	Дрянът не случайно присъства в народните песни, легенди и поверия и е главен участник в християнския празник Рождество Христово. Рубриката включва репортаж от пазара и разговор с хората, които го купуват – колко и какво знаят за него, за какво го използват. Димитрина Ботева, експерт по лечебни растения към Фондация „Информация и природозащита“, разказва за ценните качества на дряна и начините за опазването му.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
37	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Живовляк, широколистен - листа	Живовлякът е едно от най-популярните лечебни растения. Често пъти смятан за плевел, всъщност живовлякът притежава висок процент биологично активни вещества и е широко използван в народната медицина. Събеседници са Ганчо Станчев, управител на фирма специализирана в изкупуване, преработка и продажба на лечебни растения и Елена Атанасова, фармацевт.	Таня Балабанова	Радио Стара Загора
38	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Жълт кантарион (звъника) - стрък	Жълтият кантарион, наричан още звъника, е едно от най-старите лечебни средства и е разпространен в цялата страна. От изключително значение е моментът, в който се бере, в зависимост от това за какво ще се използва. Разказват билкозаготвителят Веселин Величков и фитофармацевтът Мария Русева, заместник-председател на Регионалната фармацевтична колегия.	Нели Ангелова	Радио Стара Загора
39	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Змийско мляко (брадавично цвете) - стрък	Змийското мляко се ползва и в домашната аптека, и като суровина за фармацията. Трябва да се знае, че билката е отровна, ако се използва неправилно и в големи дози. За правилата говори доц. Нели Грозева от Тракийски университет в Стара Загора.	Диана Абрашева	Радио Стара Загора

40	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Киселица (дива ябълка) - плод	Събирането, преработването и продажбата на плод дива ябълка е пазарна ниша, която може да бъде запълнена от българските билкозаготвители. Плодовете се берат от август до края на октомври, при пълна зрялост, когато семките са кафяви. Тогава те са най-качествени и съдържат най-много активни вещества според Донка Петкова, билкозаготвитель от ловешкото село Баховица. Плодовете на киселицата са предпочитана храна за милиони птици, разказва Петър Янков от Българското дружество за защита на птиците.	Анелия Иванова	Програма Хоризонт
41	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Кога биологично активните вещества в лечебните растения са най-много и въздействието им е най-силно?	С настъпването на пролетта започва развитието на растенията, а с това и събирането на билките. Ползването на лечебни растения следва естествения цикъл в природата. Така се оформя своеобразен Календар. Доц. Мария Крачанова коментира: „Различните части на растението съдържат различни химични вещества, затова трябва да се берат поотделно и по различно време. Добре е да познаваме Календара на билките, за да ги събирате, когато са най-лековити.“	Гергана Хрисчева	Програма Хоризонт
42	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Конски кестен - семе	Конският кестен е включен в Червената книга на България, в категорията „застрашен“. Растението се използва в медицината, фармацевтиката и козметиката. Може да осигури заетост и допълнителни доходи, ако се познават добре правилата за събиране, съхраняване и транспортиране на лечебното растение, за които говорят Веселин Величков, билкозаготвитель и доц. Димчо Захариев от Шуменския университет.	Нели Ангелова	Радио Стара Загора

43	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Коприва - корен, лист, стрък, "семе"	Чудодейните свойства на копривата са известни от древността. Ползва се цялото растение – коренът, стъблото, листата, цветовете. Но най-ценната му част са корените. В тях се намират най-полезните вещества. За това разказват: Илиан Марков, фармацевт от Пловдив, Спас Шарков, билкозаготвител от Пазарджик и Даниела Попова, собственик на фирма за производството на билков разсад в ямболското село Лозенец.	Антоанета Петричанска	Радио Пловдив
44	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Кръвен здравец - корен	От различните видове здравец, с доказани лечебни свойства е кръвният здравец. Той е многогодишно тревисто растение от рода Гераниум (Geranium), с разклонено от основата, гъсто окосмено стъбло и със силно развито коренище. Според Нено Серкеджиев, билкозаготвител от подбалканското село Долно Сахране, е много важно берачите да разпознават добре вида и правилата на събиране и съхранение. Веселина Димитрова, която работи в билкова аптека от дълги години, разказва за полезните вещества и приложението му.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
45	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Къпина - лист, плод	Нашата страна е богата на къпинови храсти, лечебно растение с голямо стопанско значение. Успешно се култивира. Превърнало се е в поминък на мнозина. Събеседници са: Марио Митов, билкозаготвител от Твърдица, който изкупува листа от къпина и Галина Ненова, билкозаготвител от с. Иганово – изкупува плод от дива къпина за преработвателно предприятие.	Васка Начкова	Програма Хоризонт

46	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Липов цвят	Цвят от липа е сред първите три вида билки по събирани количества за износ от България. Ежегодно се събират и търгуват средно по около 1 200 тона изсушен липов цвят. Липовите дървета са сред най-уязвимите лечебни растения поради постоянния интерес и ежегодно има проблеми с кастрене на клони и рязане на дървета. Говорят д-р Ивелина Коцовска, управител на Плантабул, Шумен и Деян Спасов, старши експерт в направление „Биологично разнообразие и защитени територии“ към РИОСВ-Шумен.	Мария Стефанова	Радио Стара Загора
47	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Листа	Рубриката разказва за правилата за събиране на билки от надземните части на растенията. Доц. Нели Грозева, преподавател в Тракийски университет в Стара Загора, разказва и за полезните свойства на подбела, маточината, копривата, малината и други летни билки.	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора
48	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Малина - лист	Листата на малините и къпините съдържат цял комплекс от ценни биологично активни вещества - в тях има повече витамин „С“ отколкото в плодовете. От тях се приготвят лечебни и трапезни чайове. Голямо количество от събраните листа – около 86 хиляди кг годишно се изнасят от България. Участват ботаникът Валери Първанов, събирач и заготвител и билкаря, собственик на билкова аптека - Васил Дамянов.	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора
49	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Овчарска торбичка - стрък	Овчарската торбичка е едногодишно тревисто лечебно растение. Добива се изцяло от дивата природа. Разказват доц. Нели Грозева, ботаник от Тракийски университет в Стара Загора, Мария Русева, магистър-фармацевт и Валери Първанов, ботаник и билкосъбирач.	Диана Абрашева	Радио Стара Загора

50	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Офика (калина) - плод	Плодът офика се събира от септември до падане на първия сняг. Той не бива да се брули, защото се влошава качеството на билката. Доц. Росен Цонев от Биологически факултет на Софийския университет говори за опазването на вида. За трудностите и за тънкостите в сушенето и роненето разказва Галина Николова от Смолян.	Гергана Хрисчева	Програма Хоризонт
51	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Очанка - стрък	Очанката, наричана още очемилка или сълзица е едногодишно тревисто растение. В състава на лечебното растение влиза цял арсенал от полезни биологично активни вещества. Спазването на правилата за събиране на очанка са от изключителна важност за опазването на този вид. На много места у нас, например в Северозападна България, това лечебно растение е намаляло застрашително. Христо Илиев, билкозагответел от сливенското село Селиминово, има опит в събирането на очанка. Гергана Дойчинова – инженер-химик, говори за полезните вещества в билката.	Теодора Иванова	Радио Стара Загора
52	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Пищялка - корен	У нас наричат представителите на този род красиви и ароматни растения - пищялка. А в Северна Европа са известни като ангелика. Медицинското приложение е заради високото съдържание на кумарини, които се намират най-вече в корените ѝ. Говорят доц. д-р Димчо Захариев, преподавател в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, д-р Димитър Пашкулев, специалист по интегрална природна медицина, консултант на компании, произвеждащи хранителни добавки и фитопродукти от билката и Кирил Петев, билкозагответел.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

53	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Репей (лепилка, лепка, лопуш) - корен	<p>Репеят е сред най-мощните природни пречистватели на кръвта, известни на човека.</p> <p>Събеседници са: Валентин Кънчев - от Велики Преслав, собственик на фирма, която изнася корени от репей, Иван Иванов - билкозаготвител от с. Цонево, Варненско, който събира корени от репей и Бояна Руменова от фирма, която предлага продукти от корени от репей.</p>	Васка Начкова	Програма Хоризонт
54	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Смрадлика (тетра) - лист	<p>Народът казва, че билката цери 99 болести и сигурно няма човек, който да не се е възползвал поне веднъж от силните ѝ лековити качества. Доц. Койчо Коев, преподавател в катедра „Ботаника“ в ПУ „Паисий Хилендарски“, разказва за полезните вещества в нея и за опазването ѝ. Николай Халачев, билкозаготвител, има обучени берачи, които събират в район, сертифициран като биологично чист. Спас Шарков, билкозаготвител от Пазарджик, говори за кампания 2015, реколтата и правилата на събиране и съхранение на смрадлика.</p>	Елена Крушкова	Радио Пловдив
55	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Смрадлика (тетра) - лист	<p>Ценните съставки, които притежава смрадликата са концентрирани в листата, които са богати на танини. Благодарение на тях смрадликата има кръвоспиращо, затягащо и противовъзпалително действие и се използва широко, както в народната медицина, така и в козметичната индустрия. Разказват Ганчо Станчев, управител на старозагорска фирма за изкупуване, сушене и пакетиране на билки, Валери Първанов – магистър по ботаника и Виктория Николова, консултант по връзки с клиенти във фирмата.</p>	Таня Балабанова	Радио Стара Загора
56	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Стръкове	<p>Билките не натрупват еднакво количество полезни вещества през цялата година, важно е да знаем кога и как се събират, за да бъдат най-полезни. От разговора с ръководителя на секция „Ботаника“, в катедра „Биология и аквакултура“ в Тракийския университет, доц. Нели Грозева, ще научите как се събират надземните части на растенията през летните месеци.</p>	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора

57	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Трънка (прунка) - цвят, плод	Плодовете на трънката съдържат въглехидрати, фибри, органични киселини, фенолни вещества, танини. Те са ценна храна за животинския свят, търсена суровина за хранително-вкусовата и козметичната промишленост и носят допълнителен доход за местните общности. Събеседници са: Ангел Диамандиев, управител на „Булгаркооп Импорт-експорт“ и Марийка Петкова, която има билкозаготвителен пункт в Кубрат и планира да събере 20 тона от плодовете, през 2015 г.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
58	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Хвойна синя (обикновена хвойна) - плод	Синята хвойна има доказани лечебни свойства, а плодовете ѝ са с една от най-високите цени за билки на килограм свежо тегло, когато са добре узрели и чисти от примеси. Георги Мирчев, билкозаготвител от кюстендилския регион, и Мария Колева, берачка от с. Гумощник, троянско, разказват за своя опит в събирането, заготовката и опазването на това лечебно растение.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
59	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Черен оман (зарасличе) - корен	Черният оман е лечебно растение, от което може да се ползва както корена, така и листата. Лечебните качества на корена обуславят широкото му търсене на пазара на билки. В България черен оман почти не се отглежда култивирано. Количествата корен, които се продават на пазара на билки са събрани само от естествените му находища в природата. Говорят: Георги Неделчев - управител на фирма за изкупуване на билки в Дългопол, област Варна, Янка Калоянова, от фирма за производство и продажба на билки и Георги Кръстев, управител на фирмата.	Радостина Билярска	Програма Хоризонт

60	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Чобанка - корен	Чобанката, известна още като овчарка или лопуш, е многогодишно тревисто растение със силно развито коренище и високо до 80 см цветно стъбло. За медицински цели се събират листата и коренищата на растението. Извлекът от корените на чобанка има силно антиалергично действие. У нас големият потенциал на това лечебно растение не се използва. Малка част от изсушените корени достигат до билковите аптеки. Основната част се изнася. Участват: Валери Първанов, ботаник, събирач и билкозаготвител и билкарят, лечител и фармацевт Васил Дамянов.	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора
61	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Шипка - плод	Шипковите храсти са обект на голям интерес за стотици хиляди хора, които изкарват прехраната си или си осигуряват допълнителни доходи със събиране на билки. Този интерес носи много рискове за естествените находища на шипката. Проблем номер едно е събирането на зелена шипка. Събедници са: Кирил Петев, билкозаготвител от с. Долно Изворово, казанлъшко и Жения Мочева, старши експерт по биоразнообразие и защитени територии от РИОСВ Стара Загора.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
62	Календар на ползване и правила за събиране на билки	Шипка – плод	Обикновената шипка е вид диворастяща роза. В нашата страна се срещат 22 вида шипки, като ценен е плодът. Билкарите я наричат „царицата на билките“, защото съдържа много полезни за организма вещества. За извличане на максимална полза от тази билка, тя трябва да бъде събирана по правилата. Разказват Веселина Баджелова, асистент в Института за розата, и Любомир Мишев, билкозаготвител.	Анелия Иванова	Програма Хоризонт
No	Тема	Име на рубриката	Анотация	Автор	Радиостанция
63	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Аромати, екстракти, подсладители, оцветители и други добавки за храни и напитки	Пантелей Тошев, основател и управител на бързоразвиваща се компания, разказва за опита си с производството и продажбата на над 1500 аромати, екстракти, подсладители, оцветители и други добавки за храни и напитки за повече от 1200 клиента в 25 страни.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

64	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Бръшлян, лист – за фармацевтични и козметични продукти	Ивелина Иванова. билкозаготвитель, д-р Вера Петкова, продуктов мениджър на фирма, представител на немски производител на сироп за кашлица с екстракт от бръшлян, Веселина Димитрова, специалист в клинична и микробиологична лаборатория и Надежда Димитрова, технолог в козметична фирма, говорят за ценните свойства на листата от бръшлян и приложението на билката в производството на лекарства и козметика.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
65	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Бъз, преработка на плод	Теодоси Костов е търговски директор на фирма и здравен портал, който предлага на пазара продукти от черен бъз, произведени в страната, също така концентрати, готови сокове и хранителни продукти от билки, произведени у нас. Сред тях особено място заема сиропът от черен бъз - билката, за която народният лечител Петър Димков смята, че е „най-силната българска билка“. Участват и: доц. Герасим Китанов, магистър-фармацевт от Катедрата по фармакогнозия на МУ-Пловдив и Димитър Радулов, производител на сироп от черен бъз.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
66	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Бял равнец, етерично масло	Д-р Ангел Конакчиев от Института по органична химия на БАН и Валентин Копринджийски, собственик на дистиления, разказват за етеричното масло от бял равнец. Билката е средство за лечение на: кръвотечения и наранявания, проблеми с храносмилателната, отделителната и кръвоносната системи, настинка и грип, алергии, артрит, главоболие и зъбобол. Засилва стомашната секреция, елиминира инфекциите и прочиства черния дроб.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
67	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Бял трън, валериана, глог, живовляк - култивиране и първична преработка на тези и др. билки	Карловската фирма за производство и износ на билки за фармацевтичната, козметичната и чаената индустрия е с амбиция да докаже, че нашите фирми могат да печелят не само от износ на суровина, но и чрез преработка, така че да се достига до по-висока добавена стойност. Разказват собствениците: Стойчо Хубчев и Камен Костов.	Гергана Хрисчева	Програма Хоризонт

68	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Девесил, масло	Девесилът се използва широко в хомеопатията, сладкарската и хранителната промишленост. Влиза в състава на ред тонизиращи балсами. Използва се в диетичното хранене и при диабет. За опазването му, възможностите за преработка и култивиране говорят доц. Нели Грозева - ръководител на катедра Ботаника в Тракийски университет, и Радослав Бакшев - управител на фирма за производство на масло от девесил.	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора
69	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Дистилерия за билки в Алфатар	Валентин Копринджийски от Алфатар, собственик на дистилерия за билки, издържа семейството си и дава работа на много хора. Работи с 5-6 вида билки, част от тях култивирани: маточина, лавандула, резене, кориандър, друга част от тях диворастящи: мащерка и пелин.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
70	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Екстракти и хранителни добавки	Ще се запознаете с успешния пример на инж. Марин Пенков - български предприемач, който инвестира във високотехнологичната преработка на билки. Фирмата му притежава една от най-модерните фабрики у нас за производство на течни и сухи екстракти от билки и субстанции за фармацевтичната промишленост, както и готови хранителни добавки.	Таня Балабанова	Радио Стара Загора
71	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Жълт кантарион и липа, първична преработка	Семейство Донка и Петко Петкови, от ловешкото село Баховица, вече почти половин век се занимават със събиране и заготовка на лечебни растения. Те разказват за най-често търгуваните билки, сред които е и жълтият кантарион. Чуйте за това как се събира той, както и за трудностите и предизвикателствата в работата на Петкови!	Пламен Христов	Програма Хоризонт

72	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Износ или преработка на диворастящите билки през 2015 г.	Ангел Диамандиев, управител на „Билкокооп - импорт-експорт“, Деян Спасов от Направление "Биологично разнообразие и защитени територии" на РИОСВ Шумен и Николай Халачев, билкозаготвители от с. Хан Кубрат, Шуменско, говорят за най-масово ползваните билки през сезон 2015 г., за опазването на диворастящите находища и тенденциите в сектора.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
73	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Козметика от български лечебни растения	Адриан Стоянов, Александра Толева, Силвия Павлова и Тотка Атанасова - четирима български производители търсят, експериментират, налагат нови технологии и козметични марки от висококачествени български билки и техните активни лечебни вещества.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
74	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Концентрати, сокове и хранителни продукти	Костадин Воденичаров произвежда концентрати, готови сокове и хранителни продукти от билки повече от 20 години. Говори и Марлена Стояновска, председател на Асоциацията на билкарите и гъбарите.	Паолина Комсалова	Радио Пловдив
75	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Коприва, прах на пакетчета	Повече за опазването и икономическия потенциал на това чудотворно растение ще научите от Боряна Сиджимова, учен от Института по ботаника на БАН, Иван Иванов, млад билкозаготвители от Червен бряг и Янко Янев от Павликени, който има фирма за производство на прах от коприва.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
76	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Лайка, етерично масло	Ридван Иляз произвежда етеричното масло от лайка, което е едно от най-употребяваните във фармацията и за производството на парфюми и козметични средства.	Нели Ангелова	Радио Стара Загора
77	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Липа, преработка и производство на чай	Научете за липата от експерти в сферата на фармацията, билкозаготвянето, производството на чайове и износ на билки: Мая Йотова, преподавател по фармакогнозия в Медицинския колеж в Плевен; Николай Ненов, управител на изкупвателни пунктове за билки във Видин; Величка Петрова, лаборант в предприятие за производство на чайове и Николай Гетов, ръководител на предприятието за чай.	Васка Начкова	Програма Хоризонт

78	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Масла и кюспе от бял трън, кориандър, синап, шипка	Гергана Якимова, собственик на фирма за производство на натурални студено-пресовани масла и кюспе от шипка, бял трън, кориандър, синап, в Карлово, разказва как маслата се използват в козметиката и хранителната промишленост у нас и чужбина.	Неда Велкова	Радио Пловдив
79	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Маточина, етерично масло	Методи Стефанов от подбалканското село Манолово е намерил начин да преработва билки и да прави бизнес в родното си място като чрез дълбочинна обработка на растителните суровини постига и висока добавена стойност. Участва и магистър-фармацевт Димитрия Стайкова.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
80	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Мащерка, етерични масла от тази и други български билки	Един начин за добавяне на стойност към суровините ни от билки е дестилирането на етерични масла. За всеки вид има различна технология за дестилация. Николина Узунова, изпълнителен директор на Българската национална асоциация по етерични масла, парфюмерия и козметика говори за тенденциите и перспективите в сектора. Доц. инж. Нено Ненов, който е разработил метод за екстрахиране на билки чрез втечен газ под налягане, разказва за тази технология и за извличането на масло от мащерка.	Васка Начкова	Програма Хоризонт
81	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Научните изследвания на семейство Крачанови и приложението им в производството	Българските билки се изнасят сушени или замразени. Ниската степен на обработка на растителната суровина, определя и ниската цена, на която се продават. Затова е важно тази тенденция да се промени, категорични са доц. Мария Крачанова, ръководител на Лаборатория по биологично активни вещества към Института по органична химия на БАН, и проф. Христо Крачанов. Проучванията на Лабораторията ясно доказват ценните качества на родните билки.	Антония Миховска	Радио Пловдив

82	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Първична преработка на билки, предприятие в Търговище	Председателят на Областния кооперативен съюз в Търговище - Йордан Ботунски, разказва за изграждането на предприятие за преработка на билки, което ще донесе допълнителна печалба и по-добра заетост и доходи на всички заети в него.	Мария Стефанова	Радио Стара Загора
83	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Първична преработка на билки	Иван Узунов от село Асен, община Павел баня, създава пункт за изкупуване на диворастящи билки през 97-ма година. Разказват той и работниците, с които организира събиране, сушене и продажба на билки.	Здравка Димитрова	Радио Стара Загора
84	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Събиране и първична преработка на билки от ЦКС и частни фирми	В близкото минало ЦКС и неговите районни поделения бяха монополист в събирането, изкупуването, преработката и износа на билки. Днес делът на районните кооперативни съюзи в бранша е силно ограничен, а за да оцелее се нуждае от подкрепата на държавата. В същото време нови предприятия набират опит и оборот. Разказват: Атанас Телев, председател на Районния кооперативен съюз в Пловдив; Любомир Райчев, председател на районната кооперация в Разград и Стойчо Хубчев, съсобственик на фирма за производство на билки в Карлово.	Неда Велкова	Радио Пловдив
85	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Събиране, първична преработка и търговия с билки в област Стара Загора	Област Стара Загора е един от най-активните райони в страната, с голям брой изкупвателни пунктове за билки. Ще разберете с кои видове се работи в областта и дали този бизнес носи добри печалби от разговора с Веселин Величков, управител на една от най-големите фирми за изкупуване и износ на диворастящи и култивирани билки у нас.	Любозара Цветкова	Радио Стара Загора
86	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Трънка, добавяне на стойност	Плодовете на трънката са сред най-събираните билки у нас. По-голямата част от тях обаче напускат пределите на България. За добавянето на стойност към билките от трънка говорят д-р Албена Ройдева от здравен интернет портал и Венелина Костадинова от магазин за билки.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

87	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Хранителни добавки, козметика, тинктури, чай от билки	Разказва Стоян Петков, управител на фирма, която е затворила цикъла на производство – от планината до дистрибуцията на чайове, тинктури, капсули и козметика от билки в село Руен, на 14 километра от Пловдив, в сърцето на Родопите.	Неда Велкова	Радио Пловдив
88	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Чай от билки	Веско Пипев, е в билкопроизводството от 1996 година, когато започва култивирано отглеждане на лечебни растения. Днес фирмата му разполага с 80 дка билкови насаждения, производствен цех с халета за сушене и преработка на суровия продукт, лаборатория за контрол на качеството и технологични линии за производството на 13 вида пакетирани и готов за търговската мрежа чай. Живко Милушев – Директор на Държавен фонд „Земеделие“ - Пазарджик, не крие, че финансово подпомагане за билкопроизводители няма.	Паолина Иванова	Радио Пловдив
89	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Чайове от български билки, произвеждани в с. Алино	Малка фирма произвежда билкови чайове, пакетирани билки и хранителни добавки от култивирани и диворастящи билки от Рила, Родопите, Пирин и Средна Гора. Разполага и с около 100 дка собствено стопанство с невен. Разказват Георги Ангелов, мениджър-продажби и технологът Мирослав Чанев.	Нели Ангелова	Радио Стара Загора
90	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Чайове от български билки, произвеждани в София	Георги Триов, дългогодишен билкозаготвитель и износител на билки, заедно с колеги и съмишленици е създал компания за производство на билкови чайове в България, която е разработила три серии трапезни и серия функционални чайове.	Димитрина Николова	Програма Хоризонт
91	Преработка на билки и производство на продукти от тях	Шипка, брашно	Как се добива брашното от шипка, какви са полезните му качества, къде си продава - разказва Иван Тенев от Камено, бургаско, собственик на семейна фирма за производство на здравословни храни.	Елка Куманова	Радио Пловдив

№	Тема	Име на рубриката	Анотация	Автор	Радиостанция
92	Култивиране на лечебни растения	Бабини зъби (трабузан)	Култивираното отглеждане на бабините зъби е начин за опазването му в природата. Билката е ценна суровина за производството на български лечебни препарати. Разказват: инж. Веско Пипев, земеделски производител, който отглежда бабини зъби в района на Велинград, Юлиан Димитров, внук на лечителя Борис Николов, чиято заслуга е популяризирането на билката и Георги Кръстев, билкозаготвитель от Казанлъшко.	Антоанета Петричанска	Радио Пловдив
93	Култивиране на лечебни растения	Балканска чубрица	Балканската чубрица е лечебно растение, податливо на култивиране, разказва Даниела Попова, собственик на фирма за производство на биологично сертифицирани разсади за билки в с. Лозенец, ямболско.	Ангелина Петкова	Радио Стара Загора
94	Култивиране на лечебни растения	Беладона (Лудо биле)	Естествените находища на Беладона у нас намаляват застрашително през последното столетие заради активното ѝ събиране и изсичането на горите в Пирин, Рила и Стара планина. Тя е едно от най-търсените лечебни растения във фармацията и медицината. Разказва Кръстьо Сауков, който повече от 20 години се занимава с култивиране и производство на семена и разсад за беладона в пазарджишкото село Юнаците.	Неда Велкова	Радио Пловдив
95	Култивиране на лечебни растения	Биологично отглеждане на лечебни растения	Авторката прави обобщение и анализ на основните изисквания при биологичното култивиране на лечебни растения и представя гледните точки на управителя на една от най-големите фирми за билки в Шуменския регион - Ивелина Коцовска и Калоян Стоев, който отглежда био лавандула от години.	Десислава Крачолова	Радио Стара Загора

96	Култивиране на лечебни растения	Биологично отглеждане на лечебни растения	<p>Билките, култивирани по биологичен начин, се ползват с голямо предимство на пазара и се реализират на по-високи цени.</p> <p>Практици разказват за принципите и технологията на биологичното отглеждане на лечебни растения: професор Стойчо Каров, председател на УС на Асоциация за екологично земеделие „Екофарм“; Тихомир Петков, управител на базата в с. Дебнево на голяма фирма за производство на билки; Камен Диков, земеделски производител, започнал биологично отглеждане на лайка в района на Ботевград.</p>	Даниела Якова	Програма Хоризонт
97	Култивиране на лечебни растения	Блатен аир	<p>Блатният аир е напълно забранен за събиране поради изключително малкия брой естествени находища и силно намалелите от десетилетия запаси. Размножава се само вегетативно, чрез коренища. За нуждите на фармацевтичната и парфюмерийната промишленост корените от блатен аир се внасят от чужбина. Доц. Люба Евстатиева, от Института по ботаника на БАН, обяснява защо не са правени опити у нас за култивирането му. Радослав Кошински, земеделски производител, култивира блатен аир с разсад, технология за отглеждане и гарантирано изкупуване от германска фирма.</p>	Неда Велкова	Радио Пловдив
98	Култивиране на лечебни растения	Бял риган	<p>Белият риган е защитен вид лечебно растение. Събирането му от естествени находища е позволено само за лични нужди. За стопански цели може да се използва само от култивирани площи. Има добра цена на пазара и технология за култивирането му. Събеседници: Сабахатин Караибриям, земеделски производител на бял риган; Юнал Тасим, ръководител на проект за отглеждане и търговия с бял риган в Източните Родопи; доц. Люба Евстатиева, ботаник.</p>	Васка Начкова	Програма Хоризонт

99	Култивиране на лечебни растения	Бял трън	Съдържащите се в белия трън ценни активни вещества силимарин и силибин и тяхната важна роля в медицината, правят растението един от най-популярните култивирани видове в страната. За сортовете и технологията на отглеждане, както и за икономическите ползи ще научите от производители от Казанлъшко: Дончо Кацарски и Стойчо Шутов и от Директора на института по розата - доц. д-р Васил Базитов.	Мариела Койчева	Радио Стара Загора
100	Култивиране на лечебни растения	Валериана (Дилянка)	За нуждите на фармацията суровината се набавя само от култивирани площи. Събеседници са д-р Станко Станев, агроном, научен работник с над 20-годишен опит в Института по розата и етерично-маслените култури в Казанлък, и Методи Стефанов, чиято фирма в с. Манолово, до Павел баня, има 120 дка насаждения с валериана.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора
101	Култивиране на лечебни растения	Вълнест напръстник	Вълнестият напръстник е природната основа на най-често прилаганите у нас лекарства, регулиращи сърдечната дейност. Лечебната му сила е в листата. Йонка Димитрова, магистър фармацевт, разказва за ползването и за перспективата пред отглеждането му. Д-р Станко Станев, създател на сортове и разсади на лечебни растения и автор на технологията за отглеждане на вълнест напръстник, разказва за нея, за пазарите и цените.	Паолина Иванова	Радио Пловдив
102	Култивиране на лечебни растения	Горски слез	Слезът се засява чрез директна сеитба и пониква бързо. На международните пазари изискванията към качеството са големи и нарастват всяка година. Икономическата полза обаче е голяма. Събеседници са: Веселин Величков, билкозаготвитель и земеделски производител, който отглежда, изкупува и заготвя суровина от горски слез и доц. Нели Грозева, преподавател по ботаника, в Тракийски университет в Стара Загора.	Димитрина Николова	Радио Стара Загора

103	Култивиране на лечебни растения	Градински чай	<p>Естествените находища от градински чай у нас са разположени върху ограничена територия в Южна България. Събирането му е предмет на разрешителен режим и се извършва под контрола на екоинспекциите. Култивирането на градински чай е подход за опазване на естествените му находища. Събеседници са доц. д-р Радослав Радев, специалист по фармакология и преподавател в Медицинския колеж в Хасково и Себахтин Караибрям, билкопроизводител от Крумовград, който отглежда салвия и извлича масло от нея.</p>	Мария Георгиева	Радио Стара Загора
104	Култивиране на лечебни растения	Жълт мак	<p>Жълтият мак е защитен вид в България поради ограниченото си разпространение и е забранен за стопанско ползване. Местообитанията му продължават да намаляват. Той е ценно растение, доказало лечебните си свойства. Много успешно се култивира и това е единствената възможност да се запази. Събеседници: д-р Станев, създател на сортове и Рамзи Салим, дългогодишен производител на жълт мак от Сухиндол.</p>	Мариела Койчева	Радио Стара Загора
105	Култивиране на лечебни растения	Златна пръчица	<p>Химичният състав на билката е подробно проучен и резултатите сочат, че цял комплекс от биоактивни вещества допринася за благоприятния ефект при възпаления на отделителната система. Тя има противомикробно и болкоуспокояващо действие. Билкозаготвителят Спас Шарков разказва за растението в дивата природа, а агрономът с дългогодишен стаж в отглеждането на редки лечебни растения - Димитър Начев, за култивирането му.</p>	Мария Стефанова	Радио Стара Загора

106	Култивиране на лечебни растения	Исоп	Заради специфичните условия при които вирее, находищата на диворастящ исоп у нас са много малко. Георги Марпинов, от пазарджишкото село Варвара, от 15 години култивира лечебни растения. Върху площ от 3 декара отглежда и исоп. Д-р Атанас Михайлов, специалист по вътрешни болести и лекар-хомеопат, говори за химическия състав на исоба, лечебното му действие и приложението във фармацията и кулинарията.	Антоанета Петричанска	Радио Пловдив
107	Култивиране на лечебни растения	Коприва	Може ли отглеждането на коприва да се превърне в успешен семеен бизнес? За какво се използват различните части от растението? Отговорите на тези въпроси и още много полезна информация ще чуете от: Галина Рускова - биолог, Ростислав Курдов, магистър-фармацевт и председател на РФК, Стара Загора, и Даниела Попова, управител на Булхербс ООД.	Елена Боюклиева	Радио Стара Загора
108	Култивиране на лечебни растения	Видове, традиции и тенденции за култивиране у нас	За традициите на култивиране на билките у нас и съвременните световни тенденции, разказват доц. Люба Евстатиева, специалист по лечебни растения в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, и д-р Станко Станев, изследовател и автор на технологии за култивиране на лечебни растения.	Даниела Якова	Програма Хоризонт
109	Култивиране на лечебни растения	Къпина	Какво е важно да знаем за култивираното отглеждане на това растение, от което се използват и плодове, и корени, и листа? Разказва Светозара Станчева, земеделски производител от Пловдивско, която отглежда култивирано къпини от 2004 г. Д-р Владимир Йотов говори за полезните качества на къпината и за лечението на кои състояния е подходяща.	Паолина Иванова	Радио Пловдив

110	Култивиране на лечебни растения	Кримски чай	Чудото на Странджа - кримският чай, е красиво тревисто растение, включено в Червената книга на България като застрашен от изчезване вид. Култивирането е един от начините да се опазват естествените му находища. Научете повече за бизнеса, който подпомага запазването на вида в дивата природа около Малко Търново от Киро Проданов, създател на разсадник в района. Участва и доц. Нели Грозева от Тракийски университет в Стара Загора.	Ангелина Петкова	Радио Стара Загора
111	Култивиране на лечебни растения	Лайка	През последните години естествените находища на лайка не успяват да задоволят нуждите на вътрешния и външните пазари и затова се е наложило култивирано производство. При него суровината е с гарантирано качеството и добивът може да се планира. В България икономически най-изгодно е използването на разсад, а не директна сеитба на семена. Събеседници са: Георги Стоянов, собственик на разсадник за лечебни и етерично маслени растения, и Ридван Иляз – земеделски производител.	Нели Ангелова	Радио Пловдив
112	Култивиране на лечебни растения	Малини	Плодовете от малини са сред 20-те най-изнасяни билки от България. Това е причината през последните години у нас площите с малини да се увеличават. Донка Байкова, преподавател по здравословно хранене, говори за полезните им свойства. Представена е биофермата на 35-годишния Христо Бакалов от пловдивското с. Главатар, който гледа 350 декара малини по биологичен начин. Иван Байчев, председател на РПК Стара планина в Троян, разказва, че Кооперацията е инвестирала в модерна складова и хладилна база и изкупува към 120 тона биологични и конвенционални малини годишно.	Неда Велкова	Радио Пловдив

113	Култивиране на лечебни растения	Маточина	Маточината се култивира много успешно. Методи Стефанов се занимава с биопроизводство и биодинамично култивиране на маточина и други видове лечебни растения на 2 хил. дка площ в Манолово, пловдивско, от 2003 г.	Елена Крушкова	Радио Пловдив
114	Култивиране на лечебни растения	Мащерка	Мащерката се култивира успешно у нас. Добивът варира от 200 до 1200 килограма от дка. Специалисти препоръчват да се отглежда по биологичен начин. Събеседници: Боряна Сиджимова от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН и Веселина Павлова, собственик на бутикова биоферма в пловдивското с. Драгомир.	Неда Велкова	Радио Пловдив
115	Култивиране на лечебни растения	Медицинска ружа	Медицинската ружа е сред лечебните растения, чиито корени са най-ценни. Това е довело до унищожаването на диворастящите ѝ находища и за да се опази видът, събирането ѝ от естествените находища е забранено. За култивираното отглеждане на медицинската ружа разказват проф. Стефан Станев и Кръстьо Сауков от село Юнаците, пазарджишко, който от 20 години се занимава с култивиране и производство на разсади.	Неда Велкова	Радио Пловдив
116	Култивиране на лечебни растения	Мента	Ментата е сред най-ползваните лечебни растения в света. Основните количества се добиват чрез култивиране. Според д-р Станко Станев повишените изисквания към качеството на суровината са причината култивирането на мента да бележи спад през последните години. В същото време търсене има. Хасан Тахир, който отглежда екологично 15 декара мента в пловдивското село Богданица, споделя опита си.	Неда Велкова	Радио Пловдив

117	Култивиране на лечебни растения	Мурсалски и кримски чай	Мурсалският чай е едно от най-интересните и популярни лечебни растения в момента, а кримският чай, негов братовчед, е почти изчезнал, като находища от него има само около Малко Търново. В Червената книга е вписан в категорията „критично застрашен“. Събеседници са: Атанаска Адонова, която култивира мурсалски чай, и Кирил Проданов, който отглежда и прави разсад за кримски чай в Странджа.	Даниела Якова	Програма Хоризонт
118	Култивиране на лечебни растения	Резене	Неделчо Даскалов, земеделски производител от Калояново, разказва как отглежда по биологичен начин 160 декара резене заедно със сина си. Говори и Антон Лазаров, управител на фирма в Чешнигирово, с която Даскалов има договор за изкупуване, както и проф. Стефан Станев, ботаник.	Неда Велкова	Радио Пловдив
119	Култивиране на лечебни растения	Резене, мента, маточина	Да селектира уникален български сорт мента е целта на Георги Георгиев от пловдивското село Христо Милево. Той се занимава с култивиране на резене, маточина и мента. Експериментира и с много други видове, но на по-малки площи. Участва и доц. д-р по ботаника Люба Евстатиева.	Любомир Стойчев	Радио Пловдив
120	Култивиране на лечебни растения	Репей	Култивирането на репей позволява осигуряването на големи количества от билката, която се използва широко във фармацията, козметиката и хранително-вкусовата промишленост и намалява натиска върху естествените му находища. Участват: Христо Христов, билкар от с. Мировци, новопазарско; Веселина Павлова, билкозаготвител от пловдивското с. Драгомир; доц. Иванка Димитрова, преподавател по лечебни растения в Биологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“; доц. Люба Евстатиева от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН, и Емил Елмазов, производител на билки.	Антоанета Петричанска	Радио Пловдив

121	Култивиране на лечебни растения	Седефче	<p>Седефчето е включено в Червената книга на България. То е и защитен вид, забранен за събиране от дивата природа, което налага осигуряването на суровина от него да става или чрез внос, или чрез култивиране. Макар да е подчинено на допълнителни изисквания заради отровните вещества, които съдържа, култивирането е добра възможност и за земеделските стопани. Потвърждават го Илия Йорданов, търговец на билки от Велики Преслав и директорът на една от големите у нас фирми за производство на чайове - Вили Попова. Участва и д-р Станко Станев, специалист по сортове и разсади.</p>	Неда Велкова	Радио Пловдив
122	Култивиране на лечебни растения	Шипка сорт „Пловдив 1“	<p>Сортът шипка „Пловдив 1“ се използва заради множеството си предимства, като липсата на бодли и по-високите добиви. Още за сорта разказват специалисти и практики: Кичка Михайлова и Михаил Димитров – майка и син, които на наследствена земя отглеждат шипка „Пловдив 1“ и доц. д-р Люба Евстатиева.</p>	Стоян Терзиев	Радио Пловдив